

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com



ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Υπουργός Υγείας για μόνο 20 μέρες (Δυστυχώς)

Πριν από όχι και πολύ καιρό βρέθηκα σε μία αίθουσα αναμονής στην Αθήνα περιμένοντας την σειρά μου για ένα ραντεβού που είχα κλείσει με τον γιατρό κο Δημόπουλο. Αν και για να πω την αλήθεια δεν γνώριζα τίποτα για το έργο και την επιστημονική του κατάρτιση, η πρώτη εντύπωση που μου έδωσε ήταν του ανθρώπου που πράγματι νοιάζεται για τον συνάνθρωπο του. Και βέβαια ο επαγγελματισμός του αλλά και η κατάρτιση του φάνηκαν ότι τις απαντήσεις που μας έδινε στις δύσκολες ερωτήσεις μας σχετικά με θέματα υγείας.

Αλλά και εδώ στην Αυστραλία πριν από έξι μήνες, είχα την δυνατότητα να παραβρεθώ σε μία συγκέντρωση – σεμινάριο, σχετικά με το μυέλωμα των οστών και με μεγάλη μου έκπληξη, το όνομα Δημόπουλος το άκουσα αρκετές φορές. Διακεκριμένοι επιστήμονες μας έδειχναν σε μία παρουσίαση τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με αυτή την ασθένεια. Όπως ανέφερα και πριν οι έρευνα του κο Δημόπουλου για καινούργιες θεραπείες και φάρμακα για να γίνει αυτή η ασθένεια πλέον όχι μια θανατηφόρο ασθένεια αλλά μία χρόνια πάθηση ελεγχόμενη, είναι ο σκοπός της ζωής του. Βέβαια ο κος Δημόπουλος έχει επισκεφθεί την Αυστραλία και έχει παρουσιάσει τις εργασίες του σε επιστημονικό φόρουμ σχετικά με αυτή την ασθένεια. Συγκεκριμένα είχε έρθει τον Οκτώβριο του 2013 και ήταν ο κύριος ομιλητής του συνεδρίου εδώ στο Σίδνεϊ. Πραγματικά ένας καταρτισμένος επιστήμονας, τον οποίο βλέποντας τον ανάμεσα σε άλλους ερευνητές με έκανε να νοιώθω ότι «ναί υπάρχει ακόμα ελπίδα στην Ελλάδα».

Από την μία βλέπουμε λοιπόν να υπάρχει η Ελλάδα της ελλιπούς χρηματοδότησης για κάθε μορφής έρευνα, αλλά όμως υπάρχουν και Έλληνες επιστήμονες οι οποίοι ακόμα διακρίνονται διεθνώς. Και μάλιστα όχι από κάποιο κέντρο του εξωτερικού, αλλά από τη λεωφόρο Αλεξάνδρας και από τη λεωφόρο Βασιλίσσης Σοφίας, όπου στεγάζονται η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας και το Νοσοκομείο «Αλεξάνδρα». Ο καθηγητής Ιατρικής Μελέτιος-Αθανάσιος Δημόπουλος βρέθηκε –μαζί με την επίσης καθηγήτρια Ιατρικής Αντωνία Τριχοπούλου– στον διεθνή κατάλογο Thomson Reuters, των επιστημόνων που ασκούν τη σημαντικότερη επιρροή στον τομέα τους. Ο κ. Δημόπου-

λος συγκαταλέγεται στο 1% των επιστημόνων παγκοσμίως που γίνονται κυριολεκτικά και μεταφορικά σημείο αναφοράς για χιλιάδες επιστημονικές εργασίες. Το ερευνητικό έργο του κ. Δημόπουλου, καθηγητή Παθολογίας με γνωστικό αντικείμενο την αιματολογία – ογκολογία, «μετράει» περισσότερες από 17.000 αναφορές στη διεθνή βιβλιογραφία. Ειδικεύεται στο πολλαπλό μυέλωμα, μια αρκετά συχνή αιματολογική κακοήθεια (η δεύτερη σε συχνότητα μετά τα λεμφώματα), η οποία προσβάλλει γύρω στους 350 νέους ασθενείς το χρόνο στην Ελλάδα και προκαλεί κυρίως πρόβλημα στα οστά και στη λειτουργία των νεφρών.

Μια νέα, αποτελεσματικότερη θεραπεία για ασθενείς με υποτροπιάζον ή ανθεκτικό πολλαπλό μυέλωμα πήρε έγκριση από τους αντίστοιχους φορείς και ήδη κυκλοφορεί και στην Ελλάδα. Οι γιατροί έχουν ένα νέο όπλο στη μάχη για τον δεύτερο σε συχνότητα καρκίνο του αίματος, που χαρακτηρίζεται από ανεξέλεγκτο πολλαπλασιασμό των πλασματοκυττάρων στον μυελό των οστών. Πρόκειται για χάπι που συνδυάζει τις δραστικές ουσίες «λεναλιδομίδη» και «δεξαμεθαζόνη», θεραπεία που για σειρά ετών μελετήθηκε σε δύο μεγάλες διεθνείς μελέτες, σε Ευρώπη και Αμερική, και τα εντυπωσιακά αποτελέσματά της παρουσιάστηκαν από το «New England Journal of Medicine». Μάλιστα στην ευρωπαϊκή μελέτη βασικός ερευνητής ήταν ο κος Δημόπουλος.

«Με τη συγκεκριμένη θεραπεία που μελετήσαμε έχουμε το πρώτο φάρμακο από μια νέα κατηγορία φαρμάκων που δρουν μέσω κυρίως των ιδιοτήτων της «λεναλιδομίδης» ενάντια στα καρκινικά κύτταρα με διαφορετικό τρόπο απ ό,τι η χημειοθεραπεία, αποφεύγοντας έτσι βλαβερές

συνέπειες και παρενέργειες», εξηγεί ο κος Δημόπουλος. «Έχοντας συνεχώς καλύτερες θεραπείες, μπορούμε σήμερα να πούμε ότι το μέλλον είναι περισσότερο ευοίωνο παρά ποτέ για τους ασθενείς που πάσχουν από μυέλωμα και ελπίζουμε σύντομα, με την εξέλιξη και άλλων διεθνών ερευνών, να μετατραπεί αυτή η πάθηση σε μια χρόνια νόσο».

Ο κ. Δημόπουλος, 54 ετών, σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ειδικεύτηκε στο Πανεπιστήμιο του Τέξας. Ο δρ Δημόπουλος, με μακρά ερευνητική θητεία στο φημισμένο «Anderson Cancer Center» στο Πανεπιστήμιο Χιούστον στο Τέξας, ασχολήθηκε κυρίως με πλασματοκυτταρικές δυσκρασίες, λεμφώματα, μεταμόσχευση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων, ουρολογικό καρκίνο, γυναικολογικό καρκίνο κ.ά.

«Οι συχνότερες εκδηλώσεις του πολλαπλού μυελώματος», λέει ο δρ Δημόπουλος, «είναι ο πόνος στη μέση ή στα πλευρά, που προέρχεται από πολύ μικρά «καταγματάκια» του αδυνατισμένου οστού. Επίσης αναιμία, νεφρική ανεπάρκεια, συχνές λοιμώξεις, αδυναμία και παράλυση άκρων. Η πιο εμφανής δράση του νοσήματος είναι η βλάβη των οστών, βλάβη που προκαλείται με πολλούς μηχανισμούς. Στους περισσότερους ασθενείς τα πλασματοκύτταρα αθροίζονται σε ομάδες, καταστρέφοντας το οστό και αυτό φαίνεται σαν τρύπα στην απλή ακτινογραφία.

Καθώς τα μυελωματικά κύτταρα αθροίζονται στον μυελό των οστών, μειώνουν τον αριθμό των φυσιολογικών κυττάρων. Η μείωση του αριθμού των λευκών αιμοσφαιρίων μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο των λοιμώξεων, ενώ η μείωση των ερυθρών αιμοσφαιρίων προκαλεί αναιμία. Επίσης μπορεί να προκαλέσει



Δημόπουλος Αθανάσιος – Μελέτιος, ιατρός, Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών

και βλάβη στα νεφρά. Η βλάβη των νεφρών επιτείνεται συχνά και από την αύξηση του ασβεστίου και του ουρικού οξέος του αίματος. Τα αίτια είναι άγνωστα. Διάφοροι παράγοντες φαίνεται να σχετίζονται με μεγαλύτερη πιθανότητα εκδήλωσης της νόσου, όπως γενετικοί, περιβαλλοντικοί, προϋπάρχοντα αυτοάνοσα νοσήματα. Παρ όλα αυτά άμεση σχέση αιτιο-αποτελέσματος δεν έχει τεκμηριωθεί. Πιο πιθανό φαίνεται ότι η νόσος είναι αποτέλεσμα επίδρασης πολλών παραγόντων.

Αν και προσβάλλει άτομα κυρίως μεγάλης ηλικίας, άνω των 65 ετών, τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μια ανεξήγητη αύξηση εμφάνισης της νόσου σε άτομα μικρότερης ηλικίας. Η ανησυχητική αυτή διαπίστωση καθιστά επείγουσα την ανάγκη για νέες αποτελεσματικότερες θεραπείες. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Ίδρυμα Μυελώματος, υπολογίζεται ότι υπάρχουν 750.000 άτομα με πολλαπλό μυέλωμα παγκοσμίως. Περισσότεροι από 85.000 άνδρες και γυναίκες στην Ευρώπη υποβάλλονται επί του παρόντος σε θεραπεία για πολλαπλό μυέλωμα και υπολογίζεται ότι 25.000 ασθενείς κατέληξαν από τη νόσο το 2007.

Ο διακεκριμένος ογκολόγος και πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών ανέλαβε υπηρεσιακός υπουργός Υγείας. Ο 54χρονος ακαδημαϊκός δηλώνει έτοιμος να διαχειριστεί τα κρίσιμα θέματα της υγείας στην κυβέρνηση της κυρίας Βασιλικής Θάνου και να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του – με την ίδια θέρμη ανέλαβε τα νήια του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών τον περασμένο Φεβρουάριο όπου εξελέγη από τον πρώτο γύρο συγκεντρώνοντας το 57% των ψήφων. Ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση, δυστυχώς όμως για μόνο 20 μέρες.



Ο κος Δημόπουλος μπροστά από το Πανεπιστήμιο Αθηνών